

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 232/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., P., zastúpeného spoločnosťou B., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. J. B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2010 vydaným pod sp. zn. 1 M Obdo V 14/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2010 doručená sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a

porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 M Obdo V 14/2008 z 28. januára 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania o určenie platnosti odstúpenia od zmluvy o prevode obchodného podielu vedeného Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 22 Cbs/6/2005, ktorý rozsudkom z 19. januára 2006 žalobu proti sťažovateľovi zamietol. V odvolacom konaní najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 6 Obo 88/2006 z 18. októbra 2007 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Na základe podnetu žalobcu podal 27. augusta 2008 generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti obom uvedeným rozsudkom. Najvyšší súd rozhodol o mimoriadnom dovolaní uznesením z 28. januára 2010 vydaným pod sp. zn. 1 M Obdo V 14/2008 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa aj rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie pred súdom prvého aj druhého stupňa je podľa § 243f ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolačný súd dospel k záveru, že nebol vykonaný dôkaz slúžiaci k verifikácii skutočnosti právne významnej pre rozhodnutie vo veci, že *„z hľadiska obrany v spore zaťažovala dôkazná povinnosť v zmysle ust. § 120 ods. 1 OSP aj žalovaného“* a že nie je možné akceptovať závery súdov o neunesení dôkazného bremena o nezaplatení ceny odplaty za prevod obchodného podielu sťažovateľom, keďže *„takýto negatívny dôkaz nevykazuje charakter spôsobilého dôkazného prostriedku“*.

Sťažovateľ namieta, že *„zrušujúcim rozhodnutím bolo významným spôsobom porušené právo na spravodlivé súdne konanie sťažovateľa...“* a rozhodnutie dovolacieho súdu považuje *„za porušujúce jeho základné ústavné práva“*. Ďalej sťažnosť zdôvodňuje okrem iného takto: *„Nebolo a v občianskom súdnom procese nie je povinnosťou žalovaného dokazovať skutočnosti, ktoré sú v plnej kompetencii toho účastníka konania, kto tieto skutočnosti tvrdí a o ktoré opiera svoj žalobný nárok. ... Neunesenie dôkazného bremena je tak dôvodom na zamietnutie žaloby a nemôže byť vyhodnotené v neprospech žalovaného. ...“*

Sťažovateľ má za to, že dovolací súd celkom neopodstatnene namieta nesprávne hodnotenie dôkazov vykonaných v oboch ním napadnutých súdnych konaniach. ...Tým, že dovolací súd zrušil po procesnej i hmotnoprávnej stránke správne rozhodnutia súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho, došlo tak zo strany dovolacieho súdu k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. ... Rozhodnutím dovolacieho súdu tak došlo nielen k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, keď právoplatné a vykonateľné rozhodnutie Krajského súdu v Trnave bolo bez zákonného dôvodu zrušené, ale súčasne dochádza v dôsledku rozhodnutia dovolacieho súdu k narušeniu vlastníckych práv sťažovateľa, keď tento nemôže svoj majetok, ktorý mu bol súdmi riadne priznaný, užívať.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 1 M Obdo V 14/2008 zo dňa 28.01.2010, porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., ako aj podľa Čl. 36 ods.1 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 M Obdo V14/2008 zo dňa 28. 01. 2010 právoplatné dňa 08. 03. 2010 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, advokátskej kancelárie B., s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné sudy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

V danom prípade nejde o konečné rozhodnutie, ktorého dôsledkom by bolo právoplatné skončenie veci, prípadne zastavenie súdneho konania, pretože dovolací súd iba zrušil rozhodnutie prvostupňového aj odvolacieho súdu, keďže dospel k záveru, že nemožno akceptovať závery súdov nižšieho stupňa a právny názor týchto súdov nezodpovedá zadováženým dôkazom, v dôsledku čoho tak sudy nesprávne zistili skutkový stav z pohľadu postupu v dôkaznom procese, a tým konanie trpelo vadou podľa ustanovenia § 243f ods. 2 písm. b) OSP.

Ústavný súd poznamenáva, že dôvody uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. I M Obdo V 14/2008 z 28. januára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy, konštatuje predovšetkým nesprávny postup v dôkaznom procese, k čomu dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 286/08).

Podľa názoru ústavného súdu namietanie nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nemôže byť samo osebe dôvodom na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd neodmietol sťažovateľovi poskytnutie súdnej ochrany, vecou sa zaoberal a rozhodol o nej, pričom sťažovateľ bude mať možnosť v ďalšom štádiu konania uplatniť ochranu označených práv aj svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že má ešte k dispozícii iné prostriedok ochrany tých práv, ktorých porušenie namieta vo svojej sťažnosti. V danej veci sa súdne konanie vrátilo do štádia prvostupňového konania na krajskom súde, ktorý bude v súlade s názorom dovolacieho súdu vykonávať ďalšie dôkazy na dostatočné zistenie skutkového stavu. K vykonávaniu dôkazov sa sťažovateľ bude môcť v konaní vyjadriť za tých istých podmienok, ako druhý účastník konania.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2010